

Chicagos Lietuvių Darbininkų Tarybos Tarybos nasis Susirinkimas

Dalyvauja 114 delegatų, atstovaujančių viso daugiau kaip 8000 organizuotų lietuvių darbininkų

Chicagos lietuviai darbininkai, susispausę į įvairias draugijas, kuopas, ratalius ir klubus, parodė, kad jie yra ne tik darbininkai, bet ir žmonės, suprantantys savo reikalus ir, kartu, pergyvenamojo laiko svarbą.

Tatai paliudijo vakar įvykęs Chicagos Lietuvių Darbininkų Tarybos įsteigiamasis susirinkimas „Aušros“ svetainėje, 3001 S. Halsted gat.

Amerikos Lietuvių Darbininkų Tarybos laikinasis komitetas buvo pilnas vilties, kad ji jo šaukiamąjį draugijų atstovų susirinkimą Chicagos Lietuvių Darbininkų Tarybai įsteigti atsilieps daug Chicagos lietuvių darbininkų draugijų, bet vis dėlto, matyt, nesitiki, kad tiek tų organizacijų atsilieps. Susirinkimui jis paėmė „Aušros“ svetainę, kurioje nedaugiausia svieto tegali tilpti. Ir apsiriko. Tai, kaip chigacgiečiai atsilieps į tą pašaukimą, viršijo visas laikinąjį komiteto viltis.

Sešiosdešimt įvairių lietuvių darbininkų organizacijų steigiamajin susirinkimane atsuntė 114 išrinktų savo delegatų, reprezentuojančių, daiktan paėmus, viso 8,500 narių!

To Chicago dar nebuvo. Tokio atsitikimo niekad dar nebuvo jokio Amerikos lietuvių kolonijoje.

Tai buvo tikras Chicagos lietuvių darbininkų seimas. Ir jis parodė, kaip toli Chicagos lietuviai darbininkai pažengę priekiu, kaip pribrendę jie įvairiems politikos ir visuomenės gyvenimo klausimams svarstyti, ir kaip šaltai, kaip rimtai jie juos svarsto.

Susirinkimą vedė Kl. Jurgelionis. Priėmus dienos tvarkos programą, d. P. Gri-gaitis, A.L.D. Tarybos laikinojo komiteto pirmininkas, davė pranešimą apie to komiteto veikimą, taip pat apie A.L.D.T. tikslus ir uždavinius.

Po to delegatams buvo perstatytas Chicagos People's Council (Liaudies Tarybos) pirmininkas, d. Irwin St. John Tucker, kurs buvo čia jau atsilankęs pasižinti su lietuviams, su jų veikimu. Ir kad jis pamatė svetainę kimština prisikimšusia Chicagos lietuvių organizacijų delegatų, jis negalėjo atsi-stebėti. Ir jis užreikšė, kad jam dar netekę matyti Chicagoje nei tarp pačių amerikiečių kur tiek delegatų būtų nors susirinkę vien

nuo vietos organizacijų.

Irwin St. John Tucker, kalbėjo, žinoma, angliškai. Jis gabus kalbėtojas ir žino, ką kalbės. Pasak jo, ši respublika valdo pinigų viešpatai — Morganai, Rockefelleriai. Tariamaisi šalies galva, prezidentas, yra tik titė jų rankose. Ir kongresas yra titė jų rankose. Kongresas nebe žmonių atstovai. Žmonių balso jis nebegirdi. Jis daro tai, ką pinigų viešpatai diktuoja. Del to ši šalis įsivėlė karėn. Del to turime priverstiną kareivias. Del to siaurina meiš žmonių, del to persekiojami ir vražymai laisvės žodžio, spaudos. Taip toliau būti negali. Vietoj nešimo „laisvės ir demokratijos“ Europon ir triuškinimo prusiško militarizmo, Amerikos piliečiai turi pasirupinti tą laisvę ir demokratiją pirmiausia įsigyti namie. Jeigu valdžia visai pasidarė kurčia ant žmonių balso, tai priversti ją jų balsą išklausti nėra kito kelio, kaip tik žmonėms organizuotis ir susiorganizuoti patapti ta jėga, kokią turi dabar Rusijos darbininkų ir Kareivių taryba. Kaip ten ji dabar, tik dėka savo organizacijai, pilnoj savo kontrolei laiko valdžią, taip turės įvykti ir čia: susiorganizuoti žmonės privers galį gale valdžią pildyti ne tai, ką jai piniguočiai diktuoja, bet ko žmonės nori. Žmonių organizavimos jau prasidėjo ir plėtojasi sparčiu žingsniu. O tai yra People's Council — Liaudies Taryba.

Jo kalbą palydėjo garsų aplodismentai.

Iš Pagelbos Komisijos šaukiamiesi ir kariuomenę nario, d. K. Gugio, pranešimo paaiškėjo, kad šaukiamieji kariuomenėn lietuvių daug nuoskaudy turi pakelti iš šalies taip vadinamųjų exemption boardų. Ypatinai daug nusiskundžia tų, kurie pirmų amerikiečių popierį neturi. Kai kurie prie tų boardų tarnaujantieji žmonės įvairiais grumojimais ir gąsdinimais verčia ateivius imties pirmasias popieras, kad tuo būdu padarius juos privalomais kareivių tarnystei.

Tokiems dalykams paaiškęs, Tarybos susirinkimas priėmė sekamas protestų rezoliucijas, sutaisytas anglų kalba (paduodame vertime):

Rezoliucija prieš boardų elgimąsi su ateiviais.

Chicagos Lietuvių Darbininkų Taryba, reprezentuo-

janti suviršum 8500 žmonių, savo susirinkime „Aušros“ svetainėje rugpjūčio 19 dieną, 1917, gavo žinių:—

Kad daugelis lietuvių, buvusių pašalintojo caro valdinių, kurie nėra sudėję deklaracijos, jog jie nori patapti Suvienytųjų Valstijų piliečiais, įvairių Chicagos boardų yra versti verčiami išimti pirmasias amerikieškas popieras, kad tuo būdu juos būtų galima imti kariuomenėn;

Kad kurie-ke kurie Chicagos boardai nebuvo bešališki lietuviams ir kitiems svetimšaliams, neduodami jiems reikalingų blankų formų išleisti vyriausiojo provost-maršalo, kad tie, kur reikalauja paliosavimo nuo kareivijos, galėtų pasikurti laiku tuos reikalavimus įteikti;

Kad buvo atsitikimų, kur ateiviams visai neduota paliosavimo nuo kareivijos, nežiurint to, kad jie turi savo šeimynas užlaikyti, ir kad vienas vietinių boardų priėmė distrikto boardan daugelį neturinčių nei pirmųjų popierių ateivių, visai nepaisydamas jų reikalavimų pa-

(Seka ant 4 pusl.).

TURKIJAI GREŠIA REVOLIUCIJA?

ATENA, Graikija, rugp. 20. — Ir atsilikusioje, karės mašta prislegtoje, Turkijoje pradeda lužti reakcijos ledai. Telegramos praneša, kad pastaruoju laiku Turkijoje pradėjo sparčiai plėtoties „maisto dvasia.“ Nebe-pakenčiamas vargas, ligos ir kitokios nelaimės, kurios Turkijos liaudį apdovanojo dabartinė karė, spiria ją įsiekti išėjimo iš visa to.

Jei tikėt atsiųstai telegramai — dabartinė valdžios politika nepasitenkina netik beturčiai, kurie yra užvis labiau apiplėšiami, bet taip jau ir pasitikinčiųjų klesų žmonės, buržuazija.

Jei karė dar užsitęs apie metus laiko, revoliucija Turkijoje bus neišvengiama.

UKRAINA NENORI SKIRTIES NUO RUSIJOS.

Reikalaujanti tik autonomijos.

PETROGRADAS, rugpj. 20. — Ukrainos delegacija užreikšė laikinajai valdžiai, butent, kad Ukraina nemantanti skirties nuo Rusijos. Visa ko ji reikalaujanti, tai suteikti jai autonomiją ir leisti turėti savo nacionalę armiją.

LONDON, rugp. 20. — Oficialis anglų admiralijos pranešimas sako, kad Šiaurinėje juroje ištiko susirėmimas tarpe anglų ir vokiečių kariškių laivų — torpedų naikintojų. Anglai išėjo pergalėtojais, sako Londono pranešimas. Gerokai apgadinta vokiečių torpedų naikintojas ir kiti minų gaudytojai.

NAUJA KONFERENCIJA DARBO IR DEMOKRATIJOS REIKALAIS.

Kurią šaukia išmesti ar pabėgti iš Soc. Party renegatų, tikslu kenti taikos šalininkų konferencijai Minneapolis.

NEW YORK, rugp. 20. — Pabėgęs iš socialistų partijos renegatas, tulas Chester M. Wright, pašikėlė save esant tokių jau pabėgėlių ir išmestų iš partijos renegatų burio laikinųjų sekretorium, kuris šaukia specialę konferenciją Minneapolis rugsejo 5 d. s. m. — „darbo ir demokratijos reikalais.“

Tos renegatų konferencijos tikslas esąs, kaip sako pats p. Wright, — „sunaukinti pragaištą Amerikos Liaudies Tarybos konferencijos įtektę“ išios šalies darbininkus ir tuo labiau suvienyti-palenkti šios šalies valdžios pagelbai visus tuos, kur delei savo nežinojimo ar kitų kokių nors priežasčių stengiasi pakenkti jos, valdžios, pastangoms kovoję už „išlaikymą pasaulio demokratijos“, už karę. Trumpai sakant, renegatų konferencija kovosianti prieš Liaudies Tarybą, kuri susidant iš vokiečių agentų išgamų ir t.t.

UŽSMAUGE ANGLIJOS GELEŽINKELIŲ DARB. STREIKĄ.

Darbininkams nevalia kovoti už pagerinimą savo darbo sąlygų — sako Lloyd George valdžia.

LONDON, rugp. 20. — Perreita subatą Aglijos geležinkelių darbininkai — mašinistai ir pečkuriai — priklausantis Associated Society of Locomotive Engineers and Firemans unijai, viso apie 40,000 žmonių, pareikalavo aštuonių valandų darbo dienos. Darbininkai pagrūmojo streiku, jei nebus išpildyta jų reikalavimai.

Dabar pranešama, kad Lloyd George'o valdžia, pasinaudodama kadaise priimtu amunicijos įstatymu, uždraudė geležinkelių darbininkams streiko pagelba išreikalauti pagerinimo savo darbo sąlygų. Darbininkams, beje, leidžiama įteikti savo reikalavimą... darbo ministeriui, kuris turės nuspresti — reikalinga suteikti jiems aštuonių valandų darbo diena, ar ne.

SUNAIKINO 114 VOKIEČIŲ ORLAIVIŲ.

Anglai neteko 40.

ANGLŲ KARĖS STOVYKLA FRANCIJOJ, rgp. 20. — Sulig United Press pranešimu pereitą savaitę taktininkai nušovė 114 vokiečių orlaivų. Iš jų 62 višišikai sunaikinta, o 52 pagadinta, veikiau nepataisomai.

Anglai tuo pačiu laiku neteko 40 orlaivų.

FRANCUZAI UŽPUOLĖ VOKIETIJĄ.

111 francūzų orlaiviai bombardavo Freiburgą, Brisgau, Colmarą ir Freiscatt.

PARYŽIUS, rugp. 20. — Oficialis francūzų karės ofiso pranešimas sako, kad perreita subatą 111 francūzų orlaivinių bombardavo keturis Vokietijos miestus — Freiburgą, Brisgau, Colmarą ir Freiscatt. Viso tose keturiose vietose numesta 35,100 sv. eksplod. medžiagų—bombų, kurios pridūrė didelių nuostolių priešui. Pav., veik visiškai tapo sugriauta vokiečių orlaivių dirbtuvė Freiburge ir šiaip nemaža valdžios budinkų kituose miestuose. Užpuolikai, be to, sunaikino septynis vokiečių orlaivius ir vieną balioną. Patį gi neteko dviejų orlaivų.

DIDELĖ EKSPLOZIJA KANADOJE.

OTTAWA, rugp. 20. — Telegrafas praneša, kad Rigaude, Kanadoje, pereitą subatą ištiko didelė eksplozija Curtis ir Harvey amunicijos dirbtuvėje. Sulig pirmųjų pranešimų, užmuštųjų skaičius siekias apie 250 žmonių. Sužeistų esą daugybė. Nuostoliai siekia kelių mil. dolerių, kadangi dirbtuvė esą veik visiškai sugriauta.

Curtis Harvey amunicijos dirbtuvė dirbo apie penki tukstančiai darbininkų — vyrų ir moterų.

BAISŲ MUŠIAI FRANCIJOJ.

Kova eina 200 mylių fronte LONDON, rugp. 20. — Po to, kai gen. Haigo pulkai užėmė augštumą No. 70, tą taip vadinamąjį „raktą į Lens“, mušiai šioje vietoje pasiekė augščiausio laipsnio. Vokiečių pulkai neatlaidžiai atakuoja anglų pozicijas norėdami išmesti iš ten priešininką. Kol kas vokiečių užpuolimai atmušama. Vis dėlto, Londono pranešimas sako, kad vokiečiai sutraukė ties Lens 80,000 geriausių savo kariuomenės. Todel labai galimas daiktas, kad jie, nežiurint pasibaisėtinų nuostolių, bandys atsiekti tikslu.

Kad neleidus taktininkam sutraukti daugiau kariuomenės Lens sektore, vokiečiai pradėjo bombarduoti francūzų pozicijas Vosges kalnuose, Alzacijoje ir Lotaringijoje, ir Aisne fronte. Paryžiaus ir Londono pranešimai sako, kad baisi kruvina kova tęsiasi virš 200 mylių fronte.

CHICAGOJ ir aplinkėse. — Debėsiuota; truputį šilčiau. Augščiausia temperatūra vakar buvo 77 laipsniai; žemiausia — 60 l.

Graikijoje paskelbta karės stovis

Caras ištremta Siberijon

KARĖS STOVIS GRAIKIJOJE.

ATENA, Graikija, rugp. 20. — Atsiųsta iš Graikijos sostinės telegrama sako, kad pereitą subatą visoje Graikijoje tapo paskelbta karės stovis.

Priežasčių telegrama nepaduoda.

CARAS IŠTREMTA SIBERIJON.

PETROGRADAS, rugp. 20. — Pagalios oficialiai pranešama, kad buvęs Rusijos caras ir jo šeimyna tapo perkelti iš Carskoje Selo į Tobolską, vakarinėje Siberijoje.

Ten pat, beje, pasiųsta ir keli Mikalojaus dvaro nariai. Visi jie bus saugioje kariuomenės priežiūroje.

RUSIJA KARIAUS IKI GALO.

Taip tikrinas premieras Kerenskis.

LONDON, rugp. 20. — Telegramos iš Londono praneša, kad premieras Kerenskis, atsakydamas į Lloyd George'o kalbą kas del karės tęsimo, tarp kita užreikšęs, jogei Rusia, nežiurint susidėjusių nepatogių jai aplinkybių, vis dėlto yra pasiryžusi tęsti karę — iki paskutiniosios. Sako: „Rusija dės visų pastangų, kad apveikus dabartines sunkenybes ir tęsus karę bendrai su savo taktininkais, idant užtikrinus žmonijai patvarią taiką“ ir tt.

ŠIMTAS DEŠIMT MILIONŲ KAS MĖNESI.

Tiek kainuoja Portugalijai dabartinė karė.

LISBON, Portugalija, rugp. 20. — Ir mažutę Portugaliją slėgia dabartinė karė. Telegramos praneša, kad Portugalijos išlaidos karės reikalams siekia šimto dešimtis milijonų (110,000,000) dol. kas mėnesį.

STOCKHOLM, rugp. 20. — Danijos pirklybinių laivų savininkai ir jureivai šiomis dienomis nutarė reikalauti, kad vokiečių valdžia atlygintų už paskandintus jų laivus.

RUSAI PRADĖJO OFENSIVĄ. Veja turkus Kaukazo fronte.

PETROGRADAS, rugpj. 20. — Oficialis karės ofiso pranešimas sako, kad rusų armijos Kaukazo fronte ir vėl atnaujino ofensivą. Iki šiol ir rusų rankas jau pateko kelias kaimų ir tulas skaičius karės belaisvių.

SUĖMĖ 41,300 RUSŲ BELAISVIŲ.

Rusai neteko daug karės pabuklių.

LONDON, rugp. 20. — Tik-ką tapo paskelbta vokiečių laimėjimai rytiniame karės frante. Sulig Berli-no pranešimu, nuo liepos 19 d., t.y. to laiko, kuomet prasidėjo rusų vijimas iš Galicijos, vokiečiai suėmė 41,300 rusų kareivių, jų tarpe 665 oficerių. Be to, pergalėtojų rankas pateko 257 kanuolės, 548 kulkosvaidžiai, 191 bombų mėtytojai, 50,000 šautuvų, 25,000 kaukių (maskų) apsaugojimui nuo troškinančių gazų, 14 apginklų trokų, 2 apginkli traukinių, 6 prikrauti visokiu išteliumi vagonai, 26 lokomotivai ir 218 tuščių vagonų.

Vokiečių nuostoliai kareiviais betgi yra didesni nei rusų, pastebi Londono pranešimas. Jisai sako, kad nuo liepos 1 iki 13, t.y. laike rusų užpuolimo ant austrų, j jų rankas pateko 35,000 vokiečių kareivių, jų tarpe 834 oficeriai, 93 kanuolės ir 493 kulkosvaidžiai. Tuo pačiu laiku Rumunijos fronte suminta 10,000 belaisvių. Viso tuo būdu pasidarė 45,000. Vadinas, rusų laimėjimas viršija vokiečių visais 4000 vyrų. Bet užtaigi vokiečiai laimėjo didelę daugybę rusų karinių pabuklių ir apie 10,000 ketvirtinųjų myl. žemės.

JAPONIJA BUS ATSTOVAUJAMA STOCKHOLMO KONFERENCIJOJ.

Išrinko delegatą į konferenciją; valdžia, tur but, nesusiejęs pasporto.

TOKIO, rugp. 20. — Iš Japonijos sostinės Tokio atėjo smagi žinia. Ir Japonijos socialistai nutarė dalyvauti Darbininkų ir Kareivių Atstovų Tarybos šaukiamoje tarptautinėje socialistų konferencijoje Stockholm. Savo atstovu konferencijoje draugai japonai pasiskyrė d. Katajamą.

Manoma, kad ir Japonijos valdžia paseks savo taktininkų — Suv. Valstijų, Anglijos ir kt., pėdomis — atsiskais suteikti d. Katajamamai pasportą.

GENEVA, Šveicarija, rugpjūčio 20. — Iš Berli-no pranešama, kad Vokietijos amunicijos ministeris, gen. Groener, rezignavo. Jisai pasiųsta karės frontan. Jo vieton busią paskirtas, tur but, gen. Scheuch.

:: ORAS ::

